Hallintovaliokunta

Asia: U 69/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallituksen asiantuntijalausuntoa 15.10.2024 mennessä sekä asiantuntijaa kuultavaksi valiokunnan kokoukseen 16.10.2024.

Poliisihallitus on lausunut asetusehdotuksen käsittelyn aiemmassa vaiheessa asiasta ja tässä lausunnossa keskitytään asetusehdotuksen kompromissitekstin osalta lausunnon antajan tunnistamiin olennaisimpiin seikkoihin.

1 Asetusehdotuksesta yleisesti

Käsittelyssä oleva asetus olisi ensimmäinen lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjunnan kansainvälinen lainsäädäntö, jolla asetettaisiin internetin palveluntarjoajille tässä mittakaavassa velvollisuuksia ryhtyä toimiin lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan sisällön vähentämiseksi. Kansainväliset sopimukset ja EU-lainsäädäntö ovat asettaneet jäsenvaltioille velvollisuuksia kansallisille toimille, joiden tavoitteena on ollut vähentää lapsiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa, mutta verkkorikollisuuden luonteesta johtuen kansallisilla toimilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta siihen, että näitä lapsiin kohdistuvia vakavia rikoksia voitaisiin estää tehokkaasti ennalta. EU:n digipalvelusäädös (EU) 2022/2065 pyrkimyksenä on ollut verkon laittoman sisällön rajoittaminen, mutta asetus ei sisällä samalla tavalla palveluntarjoajia velvoittavaa sääntelyä kuin käsittelyssä oleva asetusehdotus lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjunnasta.

Lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan kuva-aineiston tuottaminen ja levittäminen yleistyy vuosi vuodelta kolmannen sektorin selvitysten mukaan. Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan yleisyys on todettu myös lausuntopyynnön liitteenä olevassa sisäministeriön muistiossa. Suuri osa lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan aineistosta on saatavilla ja sitä levitetään yleisissä tietoverkoissa ja tämän ilmiön torjumiselle ei ole tehty riittävästi. Jokainen lasten seksuaalista väkivaltaa esittävä kuva tai video on todiste vakavasta rikoksesta, joka jättää lapseen elinikäiset vaikutukset. Rikoksentekijöiden sekä uhrien tunnistaminen on tärkeää ja sitä tehdään

POLIISIHALLITUS
Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 ESPOO
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi
Puh. +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780

lainvalvontaviranomaisten kansainvälisen yhteistyön avulla, jotta rikoksen uhrit voidaan pelastaa seksuaaliväkivallan jatkumiselta ja rikoksentekijät saadaan teoista rikosvastuuseen. Rikosten selvittäminen ei kuitenkaan riitä, koska tekojen määrä on niin suuri, ettei millään lainvalvontaviranomaisella ole riittäviä resursseja kaikkien tapausten tutkintaan ja toisaalta rikosten ennalta estäminen on oltava myös rikosten uhrien inhimillisen kärsimyksen vähentämiseksi ensisijainen tavoite. Nyt käsiteltävässä asetuksessa on huomioitu se, että internetin palveluntarjoajat velvoitetaan ryhtymään toimiin, jotta riskiä lapsiin kohdistuvalle seksuaaliväkivallalle vähennetään internetin palveluissa. Mikäli palveluntarjoajat ovat vastahakoisia toimiin riskien vähentämiseksi on asetusehdotuksessa annettu toimivaltaisille viranomaisille oikeus esittää mm. aineiston poistamiseen liittyviä määräyksiä sekä viimesijaisena tuomioistuin voi määrätä internetin palveluntarjoajalle ns. tunnistamismääräyksen lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumiseksi.

2 Asetusehdotuksen keskeisimmistä kohdista

2.1 Artikla 1 asetuksen tavoitteista

Asetuksessa säädettäisiin niistä toimista, joilla voidaan **ennalta estää** sekä torjua kohdistetusti lapsiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa. Asetuksen 1 artiklassa säädetään asetuksen tavoitteista ja 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa tuodaan esiin se, että asetus asettaa velvoitteita informaatioyhteiskunnan palveluille sille, että näiden palveluita käytetään lapsiin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan. Artiklan muissakin kohdissa korostetaan nimenomaan palveluntarjoajien velvollisuutta näiden omiin toimiin riskien vähentämiseksi. Kyseinen ensimmäinen artikla on jäänyt asetusehdotuksesta käytävässä keskustelussa vähäisemmälle huomiolle. Asetuksen tavoitteena on nimenomaan mahdollistaa internetin palveluntarjoajien toimet riskien vähentämiselle ja koska on selvää, ettei tällaisille vapaaehtoisille toimille ole ollut riittävää halukkuutta aiemmin, antaa toimivaltaisille viranomaisille ja tuomioistuimille oikeus antaa velvoittavia määräyksiä, jotta asetuksen tavoitteet täyttyvät. Ensimmäisen artiklan 3. kohdassa on tuotu esiin myös se, ettei asetuksella vaikutettaisi kansalaisten perusoikeuksiin oikeudesta yksityiseen elämään eikä sananvapauteen.

2.2 Artikla 3 riskien arvioinnista

Artiklassa asetettaisiin velvoitteet palveluntarjoajille itse arvioida tarjoamiensa palveluiden riskit lapsiin kohdistuvalle seksuaaliselle väkivallalle. Artiklassa käydään läpi niitä seikkoja, jotka palveluntarjoajan on otettava huomioon arvioidessaan riskejä. Määrittely auttaa palveluntarjoajia arvioimaan itse riskejä sekä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin. Toimenpiteet sisältävät myös esimerkiksi mahdollisuuden ottaa käyttöön vanhempien toimia (parental control) tai vanhempien suostumus (parental consent),

joilla voidaan varmistaa, että lapsi toimii kehitysasteelleen sopivassa ja turvallisessa ympäristössä. Vanhempien tietoisuus lasten toiminnasta esimerkiksi sosiaalisessa mediassa on tärkeää ja tätä kautta voidaan luoda mahdollisuuksia vanhemmille varmistaa lapsille turvallinen internetin palveluiden käyttö ja sitä kautta torjua sekä ennalta estää lapsiin kohdistuvia vakavia rikoksia.

Toinen merkittävä seikka on lapsiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta ilmoittamisen nopean ja tehokkaan käsittelyn velvollisuus. Osa internetin palveluntarjoajista ei reagoi ollenkaan tai hyvin hitaasti siihen, että niiden palvelussa olevasta lasten seksuaalisiin tekoihin houkuttelusta tai lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan aineistosta ilmoitetaan. Mikäli toimenpiteisiin ei ryhdytä nopeasti, niin seksuaalisen väkivallan aineisto leviää nopeasti ja seksuaalisen houkuttelun kohteeksi joutuu entistä useampi lapsi

Artiklassa lueteltujen velvoitteiden käyttö on erittäin kannatettavaa ja vastaavaa lainsäädäntöä ei ole kansallisesti tai kansainvälisesti olemassa. Palveluntarjoaja voi myös tukeutua EU-keskukseen oman palvelunsa riskin selvittämiseksi. Riskiarviointi olisi myös suoritettava artiklassa säädettävin väliajoin, joka varmistaisi sen, että palveluiden kehittyessä riskejä olisi arvioitava uudelleen.

2.3 Artikla 4 riskien hallinta

Artiklassa säädettäisiin vähimmäisedellytyksistä palveluntarjoajien riskienhallinnalle. 1. (a) kohdassa on mainittu olennainen seikka riskien hallinnan osalta eli se, että palveluntarjoajien olisi teknisillä ja riittävillä henkilöresursseilla varmistettava palveluidensa sisällön seuranta sekä päätösten tekeminen. On selvää, että palveluntarjoajilla on erittäin suuri määrä sisältöä seurattavana ja valvottavana, mutta vähimmäisedellytys on se, että palveluntarjoaja pystyy nopeasti reagoimaan sille tehtyihin ilmoituksiin sekä toimimaan oikein tehtyjen ilmoitusten perusteella. Edellä kuvatun lisäksi artiklassa säädettäisiin myös palveluntarjoajan sisäisten prosessien tarkastelusta, jotta yrityksen prosessit toimivat oikealla tavalla.

Artiklassa säädetyt toimia voidaan pitää kohtuullisina ja kannatettavina vaatimuksina palveluntarjoajille lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan riskien vähentämiseksi.

2.4 Artiklat 5, 5a ja 5b riskien hallinnan toimenpiteistä ja arvioinnista

Artiklassa 5 säädettäisiin mm. siitä, kuinka palvelu tai osa palvelusta voitaisiin luokitella korkean, keskitason tai matalan riskin kategoriaan. Artiklassa 5a säädettäisiin riskien arvioinnin ja hallinnan lisätoimista ja artiklassa 5b vähentyneestä riskistä. Kaikki edellä kuvatut artiklat mahdollistavat palvelun tai sen osan tuottaman riskin arvioinnin ja luovat prosessin sille, kuinka riskejä tulisi hallita sekä sen, kuinka toimitaan, kun palveluihin liittyvän ris-

kin arvioidaan vähenevän. Kyseiset artiklat korostavat palveluiden tarjoajien omaa vastuuta palveluiden tuottamisesta siten, että ne olisivat mahdollisimman turvallisia lapsille.

2.5 Artikla 7 tunnistamismääräys

Asetusehdotuksen eniten kritiikkiä aiheuttanut kohta liittyy tunnistamismääräykseen. Kuten artiklasta ilmenee, niin kyse on lainsäädännössä viimesijaisesta keinosta, jolla palveluntarjoajaa velvoitetaan toimimaan siten, että palveluita tai sen osia ei käytetä lapsiin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan tai siihen liittyvän aineiston välittämiseen.

Olennaista tunnistamismääräyksessä on, että palvelu tai sen osa, johon tunnistamismääräys kohdennettaisiin, olisi arvioitu korkean riskin järjestelmäksi. Tämä tarkoittaa sitä, että palveluntarjoajalla olisi ollut mahdollisuus palveluihin tehdyn arviointien aikana sekä lisäarvioinnin yhteydessä tehdä palveluunsa tai sen osiin muutoksia ja välttää joutumasta korkean riskin järjestelmäksi. Mikäli palvelu luokiteltaisiin korkean riskin järjestelmäksi, niin toimivaltainen viranomainen voisi esittää tuomioistuimelle tai jäsenvaltion itsenäiselle hallinnolliselle viranomaiselle tunnistamismääräystä nimetylle palvelulle tai sen osalle. Tunnistamismääräyksen tavoitteena olisi tunnistaa palvelussa välitettävää lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan kuva-aineistoa tai verkko-osoitteita. Ennen tunnistamismääräyksen antamista koordinointiviranomaisen olisi vielä selvitettävä aiemmin mainittuja palvelussa tehtyjä arvioita ja vielä tässä vaiheessa palveluntarjoajalta voidaan pyytää palveluntarjoajalta lisätietoja sekä pyytää tukea selvityksiin EU-keskukselta. Ennen tuomioistuimelle tehtävää pyyntöä kansallinen koordinointiviranomainen lähettäisi luonnoksen tunnistamismääräyksen pyynnöstä palveluntarjoajalle ja EU-keskukselle kommentoitavaksi.

Myöhemmin luonnos päätöksestä lähetettäisiin vielä palveluntarjoajalle, jonka velvollisuus olisi toimittaa suunnitelma siitä, kuinka määrätty toimi pantaisiin täytäntöön. Vastuu täytäntöönpanosta olisi siis palveluntarjoajalla. Toimien osalta konsultoitaisiin EU-keskusta sekä tietosuojaviranomaisia.

Kaikkien yllä olevien toimien jälkeen kertynyttä aineistoa olisi arvioitava ja vasta sen jälkeen tunnistamismääräys voitaisiin määrätä. Tuomioistuimella olisi oltava käytettävissä päätöksensä tueksi kaikki edellä lueteltu ja artiklassa säädetty aineisto, johon sisältyisi tietosuojaviranomaisen sekä EU-keskuksen kanta asiasta. Edellytys tunnistamismääräyksen määräämiselle olisi, että sen määräämisen tuomat hyödyt ylittävät tunnistamismääräyksen haitalliset vaikutukset. Tämän punninnan osalta on huomattava, ettei viestinnän luottamuksellisuus ole ehdoton perusoikeus, vaan siitä voidaan poiketa perustelluista syistä kuten on tehty esimerkiksi vakavien rikosepäilyjen osalta. Tässä tapauksessa punnissa tulee ottaa lasten oikeus vapauteen ja turvalliseen elämään. Päätöksenteon osalta korostettaisiin myös toimien oikeasuhtaisuuttaa tavoiteltuun hyötyyn.

Artikla huomio myös sen, ettei tunnistamismääräystä saa kohdistaa kansallisen turvallisuuden, lainvalvonnan tai sotilaallisen toiminnan viestintään.

Tunnistamismääräys olisi voimassa vain määräyksessä ilmoitetun rajallisen ajan eikä voisi ylittää 24 kuukautta. Tunnistamismääräykseen voisi myös hakea muutosta laissa säädetyn muutoksenhaun kautta.

Edellä kuvattu prosessi kuvaa sitä, että tunnistamismääräys olisi viimesijainen keino puuttua sellaisen internetin palveluntarjoajan toimintaan, jolla ei olisi kykyä tai halua ryhtyä toimiin lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan. Tunnistamispyyntöä ei voisi määrätä kevyin perustein, prosessi olisi ajallisesti pitkä ja palveluntarjoajalla olisi oikeus muutoksenhakuun päätöksessä.

2.6 Artikla 10 teknologia ja oikeussuoja

Artiklassa säädettäisiin, että tunnistamisessa käytettävä teknologia olisi komission hyväksymä. Vaikka vastuu teknologian kehittämisestä ja käytöstä olisi palveluntarjoajalla itsellään, niin komission hyväksyntä varmistaisi sen, että tekninen ratkaisu on toteutettu tavalla, jolla varmistetaan mm. tietosuojan korkea taso. Komissio tukeutuisi teknologian valintaa koskevassa prosessissa EU-keskukseen.

Artiklassa määritellään käytettävän teknologian reunaehtoja, mutta ei mennä yksityiskohtaisesti siihen, millä tavalla tunnistamismääräyksen toteuttaminen teknologisesti toteutettaisiin. Artiklan 1. kohdassa todetaan, että palveluissa, joissa käytössä on päästä päähän salaus, olisi tunnistaminen tehtävä ennen viestin välittämistä. Lisäksi säädettäisiin, että käytettävän teknisen ratkaisun tulisi olla sellainen, joka johtaisi tarjotun salauksen heikentymiseen. Tässä arvioinnissa olennaisessa roolissa olisi teknologinen komitea, joka tekisi arvion siitä,

Käytettävä teknologinen ratkaisu ei olisi kaikille palveluille ja palveluntarjoajille sama, joten sen määritteleminen ei ole lainsäädännössä mahdollista palveluiden ja sen osien sekä käytettävien laitteiden erojen vuoksi. On myös tarpeen säätää tunnistamismääräyksestä teknologianeutraalisti, jotta tulevaisuudessa mahdollisesti käyttöön otettavat teknologiset ratkaisut voidaan ottaa käyttöön ja joilla varmistetaan entistä parempi lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan aineiston tunnistaminen sekä korkea tietoturvan ja tietosuojan taso.

2.6.1 Mahdollinen tunnistamismääräyksissä käytettävä teknologinen ratkaisu

Asetusehdotuksesta käydyssä julkisessa keskustelussa on ollut merkille-pantavaa se, että tunnistamismääräyksen toteuttamisessa käytettävä teknologinen ratkaisu ei ole ollut selvillä. Koska millekään palveluntarjoajalle ei ole ennen asetuksen soveltamista kehitetty ja hyväksytty teknistä ratkaisua on kaikki käytävä keskustelu spekulointia siitä, minkälainen tekninen rat-

kaisu voisi olla. Yksi mahdollinen tapa toteuttaa tunnistamismääräys teknisesti päästä päähän salattua viestintää käyttävissä palveluissa on se, että esimerkiksi käytettävässä pikaviestinohjelmassa on tunnistamismääräyksen antamisen jälkeen toteutettu toiminto, joka tarkastaa välitettävän kuva-aineiston ns. hash-lukuarvon, jota verrataan listaan, johon on kerätty hash-arvoja tunnistetuista lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan aineistoista. Mikäli verrattu arvo lähetettävän tiedoston ja tunnetun aineiston osalta on sama, niin tästä lähetettäisiin ilmoitus palveluntarjoajalle. Vastaavaa teknologiaa hyödynnetään esimerkiksi virustorjuntaohjelmistoissa, jotka käyttävät tiedoston hash-arvoa yhtenä haittaohjelman tunnistamisen perusteena. Hash-teknologiaa on kritisoitu siitä, että hash-arvo muuttuu, kun tiedostoa muutetaan ja sen vuoksi on tärkeää, että uusien ja turvallisten teknologioiden käyttöä tunnistamismääräyksissä selvitetään ja sellaisia käytetään palveluntarjoajien, komission, EU-keskuksen sekä tietosuojaviranomaisten tekemien arvioiden jälkeen

2.7 Asetuksen luvut 4 ja 5 poisto- ja estomääräyksistä sekä hakukoneiden tuloksista poistamisesta

Asetuksen 4 ja 5 luvuissa säädettäisiin poistomääräyksistä, tiedon pääsyyn estosta sekä internetin hakupalveluita ylläpitäville tahoille kohdistettavasta määräyksestä poistaa hakutuloksista tulokset, jotka ohjaavat lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan aineistoa sisältäville verkkosivuille. Vastaavia säännöksiä etenkin rajat ylittävissä tapauksissa ei ole muussa lainsäädännössä ja kyseisten säännösten lisääminen on erittäin tarpeellista. Mikäli tällä hetkellä havaittaisiin verkkosivusto, jossa jaettaisiin esimerkiksi suomalaisiin lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan aineistoa, niin suomalaisen tuomioistuimen tekemä päätös ei velvoittaisi ulkomaista palveluntarjoajaa poistamaan kyseistä aineistoa. Esitetty muutos on kannatettava ja poistomääräyksillä sekä tietoon pääsyyn estolla voidaan vaikuttaa myös siihen, että internetin palveluntarjoajat tarkastelevat omaa sisältöä ja poistavat proaktiivisesti laitonta sisältöä, joka liittyy lapsiin kohdistuvaan seksuaaliseen hyväksikäyttöön.

Suuri osa lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan aineistosta on selvitysten mukaan internetin julkisissa palveluissa ja edellä mainituilla toimilla voidaan puuttua juuri tähän julkisessa verkossa olevaan laittomaan aineistoon.

2.8 Yksityisyyden sekä luottamuksellisen viestin suojasta

Kuten edellä on todettu, niin tunnistamismääräyksen käyttöala olisi rajoitettu ja se voitaisiin kohdistaa vain sellaisiin palveluihin, jotka olisi arvioitu asetuksessa säädettävässä prosessissa olevan korkean riskin järjestelmiä. Tunnistamismääräystä ei siis voitaisi kohdistaa kaikkeen viestintään eikä kaikissa palveluissa, vaan sen käyttöala olisi perustellusti rajoitettua. Tunnistamismääräyksen antamista valmisteltaessa olisi selvitettävä sen vaikutuksia ja toteutustapaa, jolla varmistetaan, että toteutustapa on viestinnän luottamuksellisuuden ja yksityisyyden suojan huomioiva.

2.9 Vertailu voimassaolevaan lainsäädäntöön

Käsittelyssä olevaa asetusehdotusta on kritisoitu siitä, että sen toimet lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan osalta eivät ole suhteessa tavoiteltuun lopputulokseen. Kritiikki on kohdistunut erityisesti tunnistamismääräyksen toteuttamistapaan ja siihen, että palveluntarjoaja olisi velvollinen tunnistamaan heidän palveluissa välitettäviä lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan kuva-aineistoja. Vastaavaa viestinnän luottamuksellisuuteen puuttuvaa lainsäädäntöä on kuitenkin myös kansallisesti ja EU-lainsäädännössä.

Laissa sähköisen viestinnän palveluista 272 §:ssä säädetään, että viestinnän välittäjällä ja lisäarvopalvelun tarjoajalla sekä niiden lukuun toimivalla on oikeus ryhtyä toimiin tietoturvasta huolehtimiseksi esimerkiksi rikoslaissa rangaistavaksi säädettyjen maksuvälinepetosten torjumiseksi. Kyseisen pykälän 2. momentissa säädetään, että 1 momentissa säädetty toimenpide voi sisältää mm. *viestin sisältöä koskevan automaattisen selvityksen*. Käytännössä toimenpide tarkoittaa välitettävien viestien sisällön automaattista seulontaa, joka toimenpiteenä on syvemmälle yksityisyyteen menevä kuin lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan torjunnan asetusehdotuksen tunnistamismääräys, vaikka kyseinen laissa sähköisen viestinnän palveluista säädetty toimenpide kohdistuu omaisuusrikoksiin, jotka ovat vakavuudeltaan vähäisempiä kuin lapsiin kohdistuva seksuaalinen väkivalta.

Euroopan unionin asetuksessa (EU) 2021/1232) säädettiin tilapäisestä poikkeuksesta, jonka perusteella joillain internetin viestintäpalveluiden tarjoajilla on ollut oikeus käsitellä luottamuksellisen viestinnän tietoja lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumiseksi. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että esimerkiksi yhdysvaltalainen Meta on voinut luovuttaa tietoja viestinnästä Yhdysvalloissa toimivalle National Center for Missing and Exploited Children toimijalle, joka on edelleen luovuttanut tietoja lainvalvontaviranomaisille. Yhteistyö on ollut toimivaa ja tuloksellista ja kyseinen toiminta ei ole kohdannut samanlaista julkista kritiikkiä kuin nyt käsittelyssä oleva asetus luottamuksellisen viestinnän tietojen käsittelyn yhteydessä. Edellä mainitun tilapäisen poikkeuksen voimassaoloaikaa on jatkettu ja asetusta muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/1307. Tilapäinen poikkeus on muutettuna voimassa vuoteen 2026 saakka. Kyseinen tilapäinen asetus ei ole riittävä lainsäädännöllinen toimi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumiseksi johtuen sekä sen tilapäisyydestä sekä siitä, että asetuksessa säädetyssä toiminnassa on mukana hyvin pieni määrä internetin palveluntarjoajista.

3 Lopuksi

Kuten lausunnon alussa on todettu, niin asetusehdotuksen yksi johtavista tavoitteista on se, että asetuksella säädettävillä toimilla voitaisiin ennalta estää lapsiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa. Kun internetin palvelun-

tarjoajat velvoitetaan ryhtymään toimiin, joilla voidaan vähentää lapsiin kohdistuvaa seksuaalista houkuttelua sekä lasten seksuaalisen hyväksikäytön aineiston jakamista voidaan toiminnalla haitata rikoksentekijöiden toimintaa ja vähentää sitä kautta laitonta toimintaa. Kun kyseinen vakaviin rikoksiin liittyvä toiminta hankaloituu, niin sillä on vaikutusta siihen, että uuden lapsiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan aineiston tuottaminen vähenee.

Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan kuva-aineiston tuottaminen, välittäminen ja julkaiseminen on myös rikollista toimintaa, jonka pyrkimyksenä on tuottaa taloudellista hyötyä. Lasten seksuaalista hyväksikäyttöä esittävän aineiston pääsyyn voidaan periä maksua ja sivustoilla esitetään mainoksia, joiden näyttäminen tuottaa rikollista taloudellista hyötyä sivustojen ylläpitäjille. Kyseistä laitonta aineistoa jakavat sivustot toimivat siten, että ne ohjaavat kävijöitä toisille vastaaville sivuille luoden useiden sivujen kautta rikoksiin perustuvaa taloudellista hyötyä. Tähän toimintaan voidaan pyrkiä puuttumaan asetuksessa säädetyillä keinoilla.

Mikäli asetusta ei hyväksytä, niin on riski sille, ettei lainsäädäntöä lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjumiseksi voida edistää tässä laajuudessa ja lainsäädäntöön perustuvien velvoitteiden puuttuessa internetin palveluntarjoajilla ei ole intressiä kehittää palveluitaan siten, että ne torjuisivat lapsiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa.

Tässä vaiheessa asetuksen valmistelua ei voida luotettavasti arvioida, missä määrin poliisin työ lisääntyisi lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten selvittämisessä. Mikäli palveluntarjoajiin kohdistuvat velvoitteet toimisivat tehokkaasti, niin sillä voisi olla poliisin työtä vähentävä vaikutus, koska lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten määrä vähenisi. Mikäli tunnistamismääräysten myötä poliisin työn määrä kasvaisi rikosten tutkinnassa, niin se toisaalta tarkoittaisi rikosvastuun toteutumista ja sellaisten rikoksentekijöiden toiminnan pysäyttämistä, joilla voi olla kymmeniä tai satoja lapsia uhreinaan.

Poliisihallitus Kimmo Ulkuniemi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 15.10.2024 klo 10:32. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.